

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 12/1193-

Vår ref.:602.1.10 KOL

Ås, 30.05.2013

Høringsuttalelse vedr forskrift om tilskudd til drenering av jordbruksjord

Det vises til høringsbrev datert 19.04.2013 fra LMD med vedlagt forslag til forskrift.

Norsk landbruksrådgiving (NLR) er fornøyd med at det er utarbeidet en egen forskrift for tilskudd til drenering av jordbruksjord. Det er viktig at SMIL-ordningen fortsatt kan brukes til ekstraordinære og kostnadskrevenende tiltak som erosjonssikring, åpning av bekkelukninger mv.

Merknader til de enkelte bestemmelser:

§ 1. Formål

NLR støtter formålsparagrafen som er foreslått. Den kombinerer både at tilskuddet skal gå til å øke kvaliteten på dårlig drenert jord med potensial for økt produksjon, og at det skal oppnås reduksjon i avrenning og erosjon.

§ 2. Definisjoner

NLR støtter definisjonene som er foreslått. Det er viktig at tilskuddsordningen er knyttet opp mot «drenering» og ikke «grøfting» i samsvar med det som er definert.

§ 3. Vilkår

Her er det etter NLR sin mening behov for en del avklaringer.

I første ledd fastslås det at: "det enten (er) eiere av landbrukseiendom eller foretak som leier eiendommen og som oppfyller grunnvilkårene i produksjonstilskuddsforskriften som kan motta tilskudd." I annet ledd er det et vilkår om at foretaket har miljøplan trinn 2 eller tilsvarende miljøinformasjon. NLR mener det må være krav om miljøplan trinn 2, og at «eller tilsvarende» tas ut.

Det er viktig at det legges til rette for at også utleier kan stå for dreneringstiltak og motta tilskudd, men kravet om miljøplan trinn 2 må likevel oppfylles.

Siste punktum i første ledd stiller krav om at tilskudd bare gis til jordbruksareal som tidligere har vært grøftet.

I høringsbrevet er dette kommentert slik: ”Tilskuddet er tenkt å stimulere til vedlikehold av allerede grøftet jordbruksareal. Det er derfor en forutsetning at arealet som skal dreneres har vært grøftet tidligere. Dersom det er tvil om arealet tidligere er grøftet, vil det være grunneier/søker som må sannsynliggjøre dette.”

Dette mener NLR blir veldig begrensende i forhold til formålsparagrafen. Dersom «tidligere grøftet jordbruksareal» endres til .... «tidligere drenert jordbruksareal»... vil det også ivareta arealer som er profilert eller omgravid og som nå behøver vedlikehold i form av grøfting, ny profilering og lignende. Arealer, som tidligere var regnet som selvdrenerende, kan nå ha behov for grøfting, profilering og lignende. Dette skyldes både våtere klima, og at ny teknologi med tunge maskiner fører til behov for mer drenering enn før. For å ivareta intensjonen i formålsparagrafen foreslår derfor NLR at siste punktum i første ledd endres til: «Tilskudd gis bare til drenering av jordbruksareal som tidligere har vært dyrket.»

Ved å bruke begrepet dyrket unngår man at tilskudd går til nydyrking og man gjør dokumentasjon av tidligere grøfting unødvendig. Samtidig ivaretas formålet om at dårlig drenert jord med potensial for økt produksjon blir drenert.

I § 3 andre ledd settes krav om at foretaket må ha grøfteplan med kart. Her foreslår vi at grøfteplan erstattes med «plan for drenering» eller «dreneringsplan».

I høringsbrevet står det: ”Planen bør videre inneholde en kort beskrivelse av egnetheten til utløpet for grøftesystemet”. Det er noe uklart hva som menes med dette. Ut fra det våre medarbeidere melder tilbake, er grøfteutløpene ofte feilkonstruert. Derfor kan det være hensiktsmessig å si noe om utforming. I og med at forskriften skal ha gyldighet over tid foreslås en formulering som: Planen bør inneholde en beskrivelse av utforming av grøfteutløp. Det er også viktig å ha fokus på kvalitet på drenerør og filter. Dette er vesentlig for at systemene skal fungere over tid og det har betydning for avrenning av næringsalter og for erosjon fra grøftene. I og med at man også her vil se endringer over tid vil det være fornuftig å ha med en formulering som sikrer at dette er vurdert. Følgende formulering foreslås tatt inn: Videre bør planen ha kort beskrivelse av valgte rør og filtermateriale. Til slutt er det viktig å påpeke at åpne kanaler og grøfteutløp kan utløse erosjon. Derfor bør det også være en formulering om dette. Planen må også inneholde en beskrivelse av erosjonsforebyggende tiltak der dette er nødvendig.

Ekstra krav til filter og erosjonssikring kan relateres til miljøplan trinn 2 der miljøhensynene skal beskrives.

NLR mener på prinsipielt grunnlag at dreneringsplanen skal ha tydelig omtale av viktige momenter for godt dreneringsresultat slik som rør, grøftedyp, filtermateriale, rørdimensjon etc. Dette er viktig å ha for brukeren, som arbeidsbeskrivelse til entreprenør, og gir dermed mulighet for å ha noe å gå tilbake til dersom arbeidet ikke blir utført på en faglig forsvarlig måte.

§4. Beregning av tilskudd.

Tilskuddet er i første ledd angitt som en fast kronesats på 1000 kr per dekar. I og med at tilskuddssatsen er fastsatt med vedtak i jordbruksavtalen, bør det for å unngå kommende forskriftsendringer, etter NLR's mening vurderes om det er mer hensiktsmessig å henvise til tilskuddssats fastsatt... enn å angi kronebeløp.

Fra høringsbrevet framgår at det forutsettes at grøftingen er systematisk, dvs. at det grøftes med en bestemt avstand mellom grøftene som dekker et gitt areal, tilstrekkelig til å sikre en tilfredsstillende dreneringstilstand på arealet. Tilskuddet beregnes på grunnlag av hele arealet som grøftes.

Korn, grønnsaker, potet og andre åkervekster vil i stor grad kreve systematisk grøfting for å gi gode avlinger. På grovfôrarealene viser erfaringene fra hele landet at det er mindre behov for systematisk grøfting av hele arealet. På disse arealene er det ofte tilstrekkelig å gå inn i våte område med enkeltgrøfter, kombinasjoner av kummer, drenggrøfter og overflateforming eller åpne avskjæringsgrøfter i overkant av arealet som er for vått. Reparasjon av gamle systemer og supplerende grøfter mellom eksisterende er også kostnadseffektivt. På denne bakgrunn må det være mer rett å regne ut areal som er berørt og har nytte av dreneringstiltaket enn antall meter grøft.

Her foreslås en ny formulering: Det forutsettes at gjennomført tiltak dekker et gitt areal, og at det sikrer tilfredsstillende drenering. Godkjente tiltak er nye drenggrøfter, profilering, omgraving, reparasjon av eksisterende drenggrøfter, kummer, overflateforming grasdekte vannveier og kombinasjoner av disse.

På felter der det er tilstrekkelig med enkeltgrøfter eller åpne kanaler, beregnes tilskuddet som en prosentsats av maksimalt tilskudd. (forutsatt at tilskuddssatsen ikke fastsettes i forskriften) Lukka enkeltgrøfter, og åpne kanaler som drenerer til en side gir per løpemeter 1 % av fullt dekartilskudd. Åpne kanaler som drenerer arealer på begge sider gir per løpemeter 2 % av fullt dekartilskudd. (Etter dagens sats gir dette henholdsvis 10 og 20 kr)

Det er ulike syn på størrelse av minste tilskuddsbeløp på kr 5000,-, men etter en totalvurdering har ikke NLR innvendinger til at det blir stående. Vi regner med at det da også innebærer at krav om søknad og miljøplan fase 2 bortfaller helt for tiltak som ikke er tilskudds berettiget.

§5 Søknad og utbetaling

For å få godkjent tiltaket må grøfter og kanaler koordinatfestes på en sikker måte eller måles nøye inn i forhold til varige fastmerker slik at det er lett å finne dem igjen ved senere reparasjoner eller vedlikehold. Det vil også være viktig med denne typen registrering ved senere søknader på samme felt. Dette vil være en følge av at usystematisk grøfting og tiltak etter hvor problemet ligger vil være mer aktuelt, enn systematisk grøfting for sikkerhets skyld.

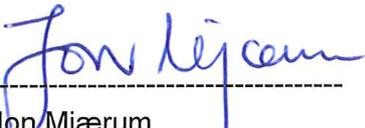
Andre innspill:

Behovet for drenering er stort og kapasiteten til å gjennomføre drenering er begrenset. Særlig begrenset er kapasiteten dersom det kun utføres dreneringsarbeid før våronn og etter innhøsting.

Det er viktig at dreneringsarbeidet utføres innenfor det tidsrommet da jorda er laglig. Ellers vil maskinene som brukes under dreneringsarbeidet påføre jorda pakningsskader og gjøre jorda tettere, slik at vannet vanskeligere trenger ned til grøftene.

Det bør derfor oppfordres til å gjennomføre dreneringsarbeid også i dyrkingssesongen, selv om dette medfører tap av avling for gardbrukeren. For å kompensere noe av dette tapet, er det viktig at areal/ kulturlandskapstilskudd også gis til areal som er satt ut av drift i det året det gjennomføres drenering.

Med vennlig hilsen
for Norsk Landbruksrådgiving

Jon Mjærum
Direktør

Kåre O. Larsen
Fagsjef